

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymą Nr. VIII-2066 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
AVIACIJOS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato aviacijos valdymą, oro erdvės, orlaivių, kitų įrenginių naudojimą aviacijoje, oro uostų veiklą, aviacijos saugumą, keleivių, krovinių, bagažo ir pašto vežimą, paiešką ir gelbėjimą, leidimų ir licencijų vykdyti oro susisiekimą išdavimo, antžeminių paslaugų teikimo oro uostuose sąlygas, karinės aviacijos specialistų, aerodromų statybos, naudojimo ir priežiūros reikalavimus, subjektų, susijusių su aviacija, turtinę atsakomybę ir draudimą.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo 3 priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aerodromas** – nustatyta sausumos ar vandens arba nejudamosios sausumos, nejudamosios jūrinės ar plūdriosios konstrukcijos paviršiaus zona (įskaitant visus pastatus, įrenginius ir techninę įrangą), kuri visa ar kurios dalis skirta orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti paviršiumi.

2. **Aerodromo apsaugos zona** – erdvės, kurioje ribojamos aerodromo kliūtys, horizontali projekcija sausumos arba vandens paviršiuje. Skirtingos aerodromo apsaugos zonos nustatomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. **Antžeminės paslaugos** – šio įstatymo 1 ir 2 prieduose išvardytos paslaugos, oro uoste teikiamos jo naudotojams.

4. **Antžeminių paslaugų savateikis** (toliau – savateikis) – oro uosto naudotojas, kuris pats sau teikia vienos arba kelių rūšių antžemines paslaugas.

5. **Antžeminių paslaugų saviteika** (toliau – saviteika) – oro uosto naudotojo vienos arba kelių rūšių antžeminių paslaugų teikimas pačiam sau su trečiąja šalimi nesudarant jokios sutarties dėl tų paslaugų teikimo; pagal šią apibrėžtį, oro uosto naudotojai tarpusavyje trečiosiomis šalimis nelaikomi, jeigu vienas oro uosto naudotojas turi kontrolinį kito oro uosto naudotojo akcijų paketą arba vienas asmuo turi visų oro uosto naudotojų kontrolinius akcijų paketus.

6. **Antžeminių paslaugų teikėjas** – fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys (toliau – fizinis ar juridinis asmuo), teikiantys trečiajai šaliai vienos arba kelių rūšių antžemines paslaugas.

7. **Bepilotis orlaivis** – orlaivis, naudojamas arba suprojektuotas veikti autonomiškai arba būti pilotuojamas nuotoliniu būdu be piloto jame.

8. **Civilinės aviacijos saugumas** – priemonių ir procedūrų, žmogiškųjų ir materialinių išteklių visuma, skirta civilinei aviacijai nuo neteisėto įsikišimo į jos veiklą apsaugoti.

9. **Civilinis aerodromas** – aerodromas, kurio tinkamumas naudoti civilinei aviacijai patvirtinamas viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros (toliau – Agentūra) išduodamu pažymėjimu.

10. **Civilinis orlaivis** – bet kuris orlaivis, išskyrus valstybės orlaivį.

11. **Draudžiamoji zona** – nustatyto dydžio oro erdvė virš valstybės sausumos teritorijos arba teritorinių vandenų, kurioje orlaiviui draudžiama skristi.

12. **Eksperimentinės kategorijos orlaiviai** – orlaiviai, išvardyti Reglamento (ES) 2018/1139 I priede.

13. **Karinė aviacija** – kariuomenės vado ir jo įgaliotų asmenų reguliuojama aviacinė veikla.

14. **Karinės aviacijos specialistas** – krašto apsaugos sistemoje tarnaujantis ar dirbantis asmuo, turintis karinės aviacijos specialisto licenciją ir atliekantis funkcijas karinės aviacijos srityje.

15. **Karinis aerodromas** – aerodromas, kurio tinkamumas naudoti karinei aviacijai patvirtinamas kariuomenės vado išduodamu pažymėjimu.

16. **Karinis orlaivis** – orlaivis, įregistruotas Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registre.

17. **Kliūtys** – statiniai ir įrenginiai, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 100 m ir daugiau, o pasienio ruože ir 500 m atstumu abipus geležinkelio kelio, kuriuo vyksta Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos tarpvyriausybinuose susitarimuose nurodytų tranzitinių traukinių eismas, ašies – 30 m ir daugiau, taip pat visi aerodromo apsaugos zonoje esantys nejudantys (laikini arba nuolatiniai) ir judantys objektai ir jų dalys, kurie yra numatytame orlaiviams judėti paviršiuje arba iškilę virš nustatytų ribojančių paviršių (plokštumų), skirtų skrendančių orlaivių saugai užtikrinti.

18. **Kontroliuojamoji zona** – oro uosto judėjimo laukas, gretima teritorija ir pastatai ar jų dalys, į kuriuos patekimas yra ribojamas.

19. **Lauko aikštelė** – žemės arba vandens paviršiaus plotas, turintis minimalią įrangą ir skirtas oro susisiekimui nevykdantiems orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti paviršiumi.

20. **Licencija vykdyti oro susisiekimą** – leidimas, kuriuo suteikiama teisė už atlygį ir (arba) samdos pagrindais oru vežti keleivius, krovinius ir (arba) paštą.

21. **Nevaldomoji oro erdvė** – nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje skrendantiems orlaiviams neteikiamos skrydžių valdymo paslaugos.

22. **Orlaivio įgula** – skrydžio įgula ir keleivių salono įgula.

23. **Orlaivio naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuris pagal sutartį ar kitu teisėtu pagrindu naudoja orlaivį.

24. **Orlaivis** – aparatas (mašina), kuris atmosferoje laikosi dėl sąveikos su oru, bet ne dėl oro atoveikio nuo žemės paviršiaus.

25. **Oro eismas** – visi skrendantys arba aerodromo manevravimo lauke judantys orlaiviai.

26. **Oro eismo paslaugos** – tam tikros skrydžių informacijos, įspėjimo, konsultacinės oro eismo ir skrydžių valdymo paslaugos.

27. **Oro navigacijos paslaugos** – oro eismo paslaugos, ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugos, oro navigacijai skirtos meteorologijos paslaugos, oro navigacijos informacijos paslaugos.

28. **Oro susisiekimas** – keleivių, krovinių, bagažo ir (arba) pašto vežimas oru už atlygį ir (arba) samdos pagrindais.

29. **Oro uosto infrastruktūra** – transporto infrastruktūra, kurią sudaro aerodromas, specialios paskirties statiniai ir įrenginiai.

30. **Oro uosto naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, vežantis oru keleivius, paštą arba krovinius iš oro uosto arba į jį.

31. **Oro vežėjas** (toliau – vežėjas) – oro transporto įmonė, turinti galiojantį vežėjo pažymėjimą.

32. **Paprastieji orlaiviai** – eksperimentinės kategorijos orlaiviai, keliantys minimalų potencialų pavojų:

- 1) orlaiviai (parasparniai, skraidyklės ir pan.), kuriais pilotas kyla įsibėgėdamas;
- 2) vaikų aviaciniam švietimui ir mokymui naudojami bemotoriai orlaiviai, kurių minimalus greitis ne didesnis kaip 45 km/val., maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 170 kg (toliau – vaikų aviaciniam švietimui naudojami orlaiviai);
- 3) vienviečiai orlaiviai, atitinkantys visus šiuos požymius:
 - a) konstrukcijos masė ne didesnė kaip 120 kg;
 - b) degalų arba energijos šaltinio masė ne didesnė kaip 15 kg;
 - c) sparno įkrova ne didesnė kaip 10 kg/m² arba minimalus stabilaus skrydžio greitis ne didesnis kaip 45 km/val.

33. **Pasienio zona** – keturių jūrmelių Lietuvos Respublikos nevaldomos oro erdvės dalis nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos, kuri ribojasi su ne Europos Sąjungos valstybe nare, į teritorijos gilumą. Atnaujinus vidaus sienų kontrolę, pasienio zona yra keturių jūrmelių Lietuvos Respublikos oro erdvės dalis nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos į teritorijos gilumą.

34. **Pavojingoji zona** – nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje tam tikru laiku skraidyti orlaiviams gali būti pavojinga.

35. **Ribojamoji zona** – nustatyto dydžio oro erdvė virš valstybės sausumos teritorijos arba teritorinių vandenų, kurioje orlaivio skrydis yra ribojamas pagal tam tikras kariuomenės vado nustatytas sąlygas.

36. **Skrydžio įgula** – asmenys, kuriems suteikta teisė eksploatuoti orlaivį.

37. **Skrydžio įgulos narys** – licencijuotas įgulos narys, kuris yra įgaliotas tarnybinį skrydžio laiką vykdyti orlaivio naudojimui būtinas pareigas.

38. **Skrydžio laikas** – bendras laikas nuo tada, kai orlaivis pajuda kilti, iki galutinio sustojimo pasibaigus skrydžiui.

39. **Tarptautinio oro uosto žemė** – Vyriausybės nustatytų ribų žemės plotas, skirtas tarptautinio oro uosto reikmėms.

40. **Tarptautinis oro uostas** – oro uostas, į kurį atskrenda ir iš kurio išskrenda tarptautinius skrydžius atliekantys orlaiviai ir kuriame atliekamos pasienio, muitinės, medicininio karantino, higieninės kontrolės ir kitos procedūros.

41. **Valdomoji oro erdvė** – nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje pagal oro erdvės klasifikaciją teikiamos skrydžių valdymo paslaugos.

42. **Valstybės orlaivis** – krašto apsaugos, muitinės ir vidaus reikalų įstaigų naudojamas orlaivis.

43. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente (EEB) Nr. 95/93, Reglamente (EB) Nr. 549/2004, Reglamente (EB) Nr. 300/2008, 2010 m. sausio 26 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 73/2010, kuriuo nustatomi bendro Europos dangaus oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės reikalavimai (OL 2010 L 23, p. 6), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1029/2014 (OL 2014 L 284, p. 9), Reglamente (ES) Nr. 923/2012 ir Reglamente (ES) 2018/1139.

3 straipsnis. Įstatymo ir kitų teisės aktų, susijusių su aviacijos veikla, taikymas

1. Aviacijos veikla suverenioje Lietuvos Respublikos teritorijoje, kurią sudaro žemės gelmės, vidaus vandenys, teritoriniai vandenys ir oro erdvė virš jų, galima tik vadovaujantis šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, susijusiuose su aviacijos veikla, nustatytais sąlygomis.

2. Šis įstatymas ir kiti teisės aktai, susiję su aviacijos veikla, taikomi ir už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų esantiems Lietuvos Respublikoje registruotiems orlaiviams, jeigu jie neprieštarauja tos valstybės, kurios teritorijoje yra minėti orlaiviai, teisės aktams.

3. Užsienio valstybių teisės aktai taikomi šių valstybių orlaiviams, esantiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu jie neprieštarauja šiam įstatymui ir kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams, susijusiems su aviacijos veikla.

4. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatyti kitokie reikalavimai nei tie, kuriuos numato Lietuvos Respublikos teisės aktai, susiję su aviacijos veikla, taikomi tarptautinių sutarčių reikalavimai.

5. Šio įstatymo III skyriaus pirmojo ir antrojo skirsnių nuostatos netaikomos eksperimentinės kategorijos orlaiviams ir bepiločiams orlaiviams. Eksperimentinės kategorijos orlaivių, išskyrus paprastuosius orlaivius, ir bepiločių orlaivių projektavimo, gamybos, registravimo, techninės priežiūros, tinkamumo skraidyti, naudojimo ir pilotavimo reikalavimus nustato Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA), atsižvelgdama į skrydžių saugos užtikrinimą. Paprastųjų orlaivių, išskyrus vaikų aviaciniam švietimui naudojamus orlaivius, apskaitos, ženklinimo ir tinkamumo skraidyti reikalavimus nustato LTSA arba jos nustatyta tvarka atrinkta ir įgaliota atitinkama įstaiga ar asociacija. Vaikų aviaciniam švietimui naudojamų orlaivių naudojimo tvarką nustato ir jos vykdymą kontroliuoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

6. Šio įstatymo nuostatos dėl tarptautinių oro uostų žemės taikomos tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatymas.

4 straipsnis. Aviacijos valstybinis valdymas

Aviacijos valstybinį valdymą pagal savo kompetenciją Lietuvos Respublikoje vykdo Vyriausybė, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, kariuomenės vadas, LTSA ir Agentūra.

5 straipsnis. LTSA

1. LTSA yra iš valstybės biudžeto išlaikoma biudžetinė įstaiga, kuriai lėšos skiriamos ir administruojamos Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka.

2. LTSA pagal savo kompetenciją:

- 1) įgyvendina valstybės civilinės aviacijos plėtros strategiją;
- 2) teikia Susisiekimo ministerijai pasiūlymus dėl civilinės aviacijos plėtros programų ir valstybinės saugos programos;
- 3) jeigu tai būtina, suderinusi su kariuomenės vadu, nustato civilinės aviacijos reikalavimus šiam įstatymui įgyvendinti;
- 4) kontroliuoja Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą;
- 5) vykdo įstaigos, atsakingos už Reglamento (EB) Nr. 261/2004 ir Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 vykdymą, funkcijas;
- 6) išduoda licencijas vykdyti oro susisiekimą;
- 7) renka saugos informaciją ir atlieka jos analizę;
- 8) vykdo kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų jai nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Agentūra

1. Agentūros vienintelis dalininkas arba savininkas yra valstybė.

2. Agentūrai išlaikyti naudojamos šios lėšos:

1) rinkliavų už oro navigacijos paslaugas atskaitymai, kuriuos iki kiekvieno ketvirčio pirmojo mėnesio 25 dienos Agentūrai perveda oro eismo paslaugų teikėjai arba Europos saugios oro navigacijos organizacija dalimis, lygiomis vienai ketvirtajai Agentūros einamųjų metų planuotų sąnaudų, susijusių su oro navigacijos paslaugų teikėjų valstybine priežiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 nuostatas;

2) rinkliavų už naudojimąsi oro uostais atskaitymai, kuriuos iki kiekvieno ketvirčio pirmojo mėnesio 25 dienos Agentūrai perveda tarptautinį oro uostą valdanti įmonė dalimis, lygiomis vienai ketvirtajai Agentūros einamųjų metų planuotų sąnaudų, susijusių su Lietuvos Respublikos tarptautinių oro uostų valstybine priežiūra;

3) už atliktus darbus ir suteiktas paslaugas gautos pajamos;

4) valstybės biudžeto asignavimai.

3. Agentūra pagal savo kompetenciją:

1) vykdo civilinės aviacijos, įskaitant antžeminę įrangą ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinę priežiūrą;

2) organizuoja Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą;

3) vykdo Reglamente (EB) Nr. 300/2008 nurodytos atitinkamos institucijos, Reglamente (ES) Nr. 1178/2011, Reglamente (ES) Nr. 748/2012, Reglamente (ES) Nr. 923/2012, Reglamente (ES) Nr. 965/2012, Reglamente (ES) Nr. 139/2014, Reglamente (ES) Nr. 376/2014, Reglamente (ES) Nr. 598/2014, Reglamente (ES) Nr. 1321/2014, Reglamente (ES) 2015/340 ir Reglamente (ES) 2018/395 nurodytos kompetentingos institucijos, Reglamente (ES) 2018/1139 nurodytos nacionalinės kompetentingos institucijos ir Reglamente (EB) Nr. 549/2004, Reglamente (ES) Nr. 390/2013 ir Reglamente (ES) Nr. 391/2013 nurodytos nacionalinės priežiūros institucijos funkcijas;

4) išduoda pažymėjimus, patvirtinimus, leidimus ir aviacijos specialistų licencijas;

5) teikia metodinę pagalbą ir konsultacijas civilinės aviacijos klausimais.

4. Agentūros darbuotojų komandiruočių, susijusių su ne Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių orlaivių tinkamumo skraidyti priežiūra, išlaidas atlygina orlaivių savininkai arba naudotojai. Agentūros darbuotojų komandiruočių, susijusių su ne Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančių vežėjų veiklos priežiūra, mokymo įstaigų akreditavimu ir priežiūra, orlaivių ir jų įrangos gamybos ir techninės priežiūros organizacijų, orlaivių tinkamumo skraidyti testavimo vadybos organizacijų tvirtinimu ir priežiūra, išlaidas atlygina atitinkamai vežėjai, minėtos įstaigos ir organizacijos. Šioje dalyje nurodytų išlaidų atlyginimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

7 straipsnis. Agentūros sprendimų priėmimo terminai

1. Agentūra sprendimus dėl pažymėjimų, patvirtinimų, leidimų ar aviacijos specialistų licencijų išdavimo priima per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamai užpildyto prašymo ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos arba jiems priimti reikalingų auditų ir (ar) patikrinimų atlikimo dienos, jeigu kituose šio įstatymo straipsniuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nenustatyta kitaip.

2. Jeigu sprendimo priėmimas yra susijęs su didelės apimties dokumentų patikrinimu arba auditų ir (ar) patikrinimų atlikimu, šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas Agentūros sprendimu gali būti vieną kartą pratęstas 30 kalendorinių dienų. Šiuo atveju Agentūra, priėmusi sprendimą pratęsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą, privalo iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto termino pabaigos pranešti pareiškėjui apie termino pratęsimą ir priežastis, dėl kurių terminas buvo pratęstas.

3. Jeigu į tinkamai užpildytą prašymą išduoti pažymėjimą, patvirtinimą, leidimą ar aviacijos specialisto licenciją, pateiktą kartu su visais pažymėjimui, patvirtinimui, leidimui ar aviacijos specialisto licencijai išduoti reikalingais dokumentais, neatsakoma per šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą terminą, atsakymo dėl pažymėjimo, patvirtinimo, leidimo ar aviacijos specialisto licencijos išdavimo nepateikimas nelaikomas pažymėjimo, patvirtinimo, leidimo ar aviacijos specialisto licencijos išdavimu.

8 straipsnis. Atlyginimas už Agentūros teikiamas administracines paslaugas

Už Agentūros teikiamas administracines paslaugas imamas atlyginimas. Atlyginimo dydis nustatomas (apskaičiuojamas) vadovaujantis ekonomiškai pagrįsta paslaugos savikaina. Į paslaugos savikainą negali būti įtraukiamos su konkrečios paslaugos teikimu nesusijusios sąnaudos. Paslaugos savikainos (išlaidų) dydis turi būti pagrindžiamas vadovaujantis šiais ekonominiais rodikliais: Agentūros praėjusių finansinių metų materialinių ir joms prilygintų sąnaudų (ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ir nematerialiojo turto amortizacijos, komunalinių paslaugų, ryšio, remonto ir panašiai) ir darbo sąnaudų (darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir darbuotojų mokymų), turėtų teikiant konkrečią paslaugą, detalizavimu ir numatomos teikti konkrečios paslaugos galimų šių sąnaudų apskaičiavimu. Atlyginimo dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodiką nustato Vyriausybė, o konkrečius jo dydžius, vadovaudamasis šia metodika, – susisiekimo ministras.

9 straipsnis. Kariuomenės vadas

1. Kariuomenės vadas įgyvendina karinės aviacijos politiką ir teikia krašto apsaugos ministrui pasiūlymus dėl karinės aviacijos plėtros planų.

2. Kariuomenės vadas, suderinęs su LTSA, nustato karinės aviacijos reikalavimus šio įstatymo numatytais atvejais, taip pat yra atsakingas už karinės aviacijos, įskaitant antžeminius įrenginius ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinę priežiūrą. Lietuvos kariuomenė vykdo karinės aviacijos, įskaitant antžeminius įrenginius ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinės priežiūros funkcijas.

3. Kariuomenės vadas nustato karinės aviacijos skrydžių saugos reikalavimus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, išduoda arba atsisako išduoti karinės aviacijos specialisto licencijas naudoti karinius orlaivius ir atlikti jų techninę priežiūrą, atlikti karinėms reikmėms skirtų ir skrydžių saugą užtikrinančių įrenginių techninę priežiūrą, teikti skrydžių valdymo paslaugas (toliau – karinės aviacijos specialisto licencija), išduoda karinių orlaivių tinkamumo skraidyti, karinės aviacijos skrydžiams vykdyti ir skrydžių saugai užtikrinti skirtų įrenginių tinkamumo naudoti pažymėjimus ar kitus pažymėjimus, užtikrinančius karinės aviacijos skrydžių saugos reikalavimus, ir nustato jų galiojimo terminus, sustabdo, pratęsia, panaikina karinės aviacijos specialisto licencijų ir pažymėjimų galiojimą arba panaikina galiojimo sustabdymą.

4. Kariuomenės vadas nustato karinių aerodromų reikalavimus.

5. Teisės aktų, susijusių su karinės aviacijos veikla, nustatyta tvarka kariuomenės vadas gali suteikti įgaliojimus jam pavaldiems asmenims šiame įstatyme jam nustatytiems veiksams atlikti.

10 straipsnis. Karinės aviacijos specialisto licencijos ir karinės aviacijos įrenginių pažymėjimai

1. Karinės aviacijos specialisto licencija išduodama ir pratęsiama, jeigu:

1) asmuo atitinka kariuomenės vado nustatytus kvalifikacijos reikalavimus;
2) asmuo atitinka krašto apsaugos ministro nustatytus sveikatos būklės reikalavimus;
3) dėl asmens, siekiančio gauti karinės aviacijos specialisto licenciją, nėra pradėtas tyrimas įtariant, kad padaryta tyčinė nusikalstama veika, arba asmuo nėra nuteistas arba teistumas išnykęs ar panaikintas;

4) asmuo tarnauja ar dirba krašto apsaugos sistemoje.

2. Karinės aviacijos specialisto licenciją atsisakoma išduoti ir pratęsti, jeigu asmuo neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Apie sprendimą atsisakyti išduoti ar pratęsti karinės aviacijos specialisto licenciją asmuo informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo atsisakyti išduoti ar pratęsti karinės aviacijos specialisto licenciją priėmimo dienos.

4. Karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimo terminas sutampa su karinės aviacijos specialistui išduotos medicininės pažymos, atitinkančios krašto apsaugos ministro nustatytus sveikatos būklės reikalavimus, galiojimo terminu.

5. Karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas sustabdomas, jeigu:

1) pradėtas tyrimas įtariant, kad karinės aviacijos specialistas nesilaikė šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų skrydžių saugos bei karinės aviacijos saugumo reikalavimų;

2) pradėtas tyrimas įtariant, kad karinės aviacijos specialistas naudojosi licencijos suteiktomis teisėmis būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotikų, toksinų, psichotropinių arba kitų psichiką veikiančių medžiagų;

3) pradėtas tyrimas įtariant, kad karinės aviacijos specialistas padarė tyčinę nusikalstamą veiką;

4) karinės aviacijos specialisto sveikatos būklė neatitinka krašto apsaugos ministro nustatytų reikalavimų;

5) karinės aviacijos specialisto kvalifikacija neatitinka kariuomenės vado nustatytų reikalavimų.

6. Gavus duomenų dėl šio straipsnio 5 dalies 1, 2 ar 3 punktuose nurodytų aplinkybių, karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas sustabdomas tol, kol kariuomenės vadas panaikina

karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimą arba, jeigu šio straipsnio 5 dalies 1, 2 ar 3 punktuose nurodyto tyrimo metu priimama neigiama išvada arba tyrimas yra nutraukiamas, kariuomenės vadas panaikina karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimo sustabdymą per 3 darbo dienas nuo neigiamos išvados priėmimo ar tyrimo nutraukimo dienos. Karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas sustabdomas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo duomenų dėl šio straipsnio 5 dalies 1, 2 ar 3 punktuose nurodytų aplinkybių gavimo dienos.

7. Gavus duomenų dėl šio straipsnio 5 dalies 4 ar 5 punktuose nurodytų aplinkybių, karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas sustabdomas ne ilgesniam kaip 3 mėnesių terminui. Karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas sustabdomas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo duomenų dėl šio straipsnio 5 dalies 4 ar 5 punktuose nurodytų aplinkybių gavimo dienos. Jeigu per nustatytą terminą šio straipsnio 5 dalies 4 ar 5 punktuose nurodytos aplinkybės išnyksta ar yra pašalinamos, kariuomenės vadas panaikina karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimo sustabdymą per 3 darbo dienas nuo informacijos apie aplinkybių išnykimą ar pašalinimą pateikimo.

8. Karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) pasibaigė karinės aviacijos specialisto tarnybos ar darbo santykiai su krašto apsaugos sistemos institucija;

2) nustatoma, kad karinės aviacijos specialistas padarė šio straipsnio 5 dalies 1, 2 ar 3 punktuose nurodytą teisės pažeidimą ir įsiteisėja tai patvirtinantis sprendimas;

3) šio straipsnio 5 dalies 4 ar 5 punktuose nurodytos aplinkybės neišnyksta ar nėra pašalinamos per 3 mėnesius nuo licencijos galiojimo sustabdymo.

9. Apie sprendimą sustabdyti ar panaikinti karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimą asmuo informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo sustabdyti ar panaikinti karinės aviacijos specialisto licencijos galiojimą priėmimo dienos.

10. Licencija, susijusi su aviacija, išduota Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos ir atitinkamų Europos Sąjungos ar Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (angl. *North Atlantic Treaty Organization* (toliau – NATO) ar draugiškų Lietuvos Respublikai valstybių institucijų, kariuomenės vado sprendimu gali būti pripažinta karinės aviacijos specialisto licencija, jeigu asmuo atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

11. Karinės aviacijos specialisto licencijų išdavimo ar atsisakymo išduoti, pratęsimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo ir galiojimo sustabdymo panaikinimo, taip pat šio straipsnio 10 dalyje nustatytų aviacijos specialistų licencijų pripažinimo tvarką nustato kariuomenės vadas.

12. Karinių orlaivių tinkamumo skraidyti, karinės aviacijos skrydžiams vykdyti ir skrydžių saugai užtikrinti skirtų įrenginių tinkamumo naudoti pažymėjimų ar kitų karinės aviacijos įrenginių pažymėjimų, užtikrinančių karinės aviacijos skrydžių saugos reikalavimus, išdavimo ir pratęsimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo ir galiojimo sustabdymo panaikinimo pagrindus ir tvarką nustato kariuomenės vadas.

11 straipsnis. Civilinės aviacijos objektų nuosavybė

Skrydžių valdymo sistemos įrenginiai ir tarptautinių oro uostų infrastruktūra yra valstybės nuosavybė.

12 straipsnis. Orlaivių nacionalinė priklausomybė

1. Lietuvos Respublikoje registruotas orlaivis turi Lietuvos nacionalinę priklausomybę.

2. Lietuvos Respublikoje, išskyrus šio įstatymo 43–45 straipsniuose numatytus atvejus, bepiločius ir paprastuosius orlaivius, leidžiama naudoti tik tuos orlaivius, kurie turi Lietuvos nacionalinę priklausomybę.

13 straipsnis. Žiburių įrengimas, statinių ir įrenginių statyba ir kliūčių ženklavimas

1. LTSA turi teisę uždrausti civilinių aerodromų apsaugos zonose, o kariuomenės vadas – karinių aerodromų apsaugos zonose įrengti arba naudoti žiburius, jeigu jie kelia pavojų orlaivių skrydžių saugai.

2. Statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 100 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas, išskyrus aerodromų apsaugos zonas, Vyriausybės nustatyta tvarka turi būti suderinti su Agentūra ir kariuomenės vadu, o pasienio ruože ir 500 m atstumu abipus geležinkelio kelio, kuriuo vyksta Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos tarpvyriausybiniuose susitarimuose nurodytų tranzitinių traukinių eismas, ašies statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, – ir su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba).

3. Kliūtys turi būti ženklinamos nakties ir dienos ženklais. Jų įrengimo ir naudojimo tvarką nustato LTSA, suderinusi su Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir kariuomenės vadu.

14 straipsnis. Aerodromų naudojimas civilinių ir valstybės orlaivių reikmėms

Civilinių aerodromų naudojimo valstybės orlaivių reikmėms ir karinių aerodromų naudojimo civilinių orlaivių reikmėms tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė.

15 straipsnis. Valstybės orlaivių registravimas ir eksploatavimas

1. Kariniai valstybės orlaiviai registruojami Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registre.
 2. Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registro valdytoja yra Krašto apsaugos ministerija.
 3. Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registro tvarkytoją skiria Vyriausybė.
 4. Karinių orlaivių duomenys tvarkomi Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registro nuostatų nustatyta tvarka.

5. Karinių orlaivių skrydžių reikalavimus tvirtina kariuomenės vadas, suderinęs su Agentūra. Šie reikalavimai turi nekelti grėsmės civilinių orlaivių saugai. Karinių orlaivių eksploatavimo priežiūrą atlieka kariuomenės vadas.

6. Nekariniai valstybės orlaiviai registruojami Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre šio įstatymo III skyriuje nustatyta tvarka. Agentūra gali padaryti taikomų reikalavimų išimtis. Nekarinių valstybės orlaivių tinkamumo skraidyti reikalavimus tvirtina atitinkamos vidaus reikalų ar muitinės įstaigos vadovas, suderinęs su Agentūra. Šie reikalavimai turi nekelti grėsmės civilinių orlaivių saugai. Nekarinių valstybės orlaivių eksploatavimo priežiūrą atlieka Agentūra.

7. Karinių orlaivių avarijos ir incidentai tiriami krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

ORO ERDVĖ, ORO EISMO IR KITOS PASLAUGOS

16 straipsnis. Lietuvos Respublikos oro erdvė

1. Lietuvos Respublikai priklauso išimtinės teisės į virš jos sausumos teritorijos, vidaus ir teritorinių vandenų esančią oro erdvę.

2. Vyriausybė užtikrina tinkamą Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimą, paskirstymą ir kontrolę, siekdama užtikrinti, kad civiliniai orlaiviai ją naudotų efektyviausiai, atsižvelgdami į oro erdvės poreikius nacionalinio saugumo tikslams.

3. Vyriausybė nustato oro erdvės pažeidimų fiksavimo ir informacijos apie užfiksuotus oro erdvės pažeidimus perdavimo tvarką.

4. Lietuvos Respublikos oro erdvė, nepažeidžiant šio straipsnio 1 dalies nuostatų, gali būti funkcinio oro erdvės bloko dalimi, kaip tai numatyta Reglamente (EB) Nr. 550/2004.

17 straipsnis. Oro erdvės tvarkyba ir oro eismas

1. Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklės rengia LTSA ir kariuomenės vadas, tvirtina Vyriausybė.

2. Lietuvos Respublikos oro erdvėje vykdomi skrydžiai yra skirstomi į:

1) bendrąjį oro eismą – visi civilinių ir valstybės orlaivių skrydžiai, kurie yra vykdomi laikantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (angl. *International Civil Aviation Organization* (toliau – ICAO) procedūrų, Europos Sąjungos ir nacionalinių civilinės aviacijos teisės aktų;

2) operatyvų oro eismą – visi karinių orlaivių skrydžiai, kurie yra vykdomi laikantis kariuomenės vado su LTSA suderintų ir patvirtintų operatyviojo oro eismo taisyklių.

3. Visuomenės saugos sumetimais susisiekimo ministras nustato draudžiamąsias, ribojamąsias arba pavojingąsias zonas. Tokie sprendimai priimami LTSA teikimu, suderintu su kariuomenės vadu, arba, reaguojant į vietinio pobūdžio ginkluotus incidentus ir valstybės sienos pažeidimus, pagal savo pobūdį neprilygstančius agresijos aktams, – kariuomenės vado teikimu. Draudimai ir apribojimai neturi būti taikomi ilgiau, negu to reikalauja juos lėmusios priežastys.

18 straipsnis. Oro eismo paslaugos

1. Oro eismo paslaugas civiliniams ir valstybės orlaiviams teikia susisiekimo ministro paskirtas juridinis asmuo, turintis atitinkamą oro navigacijos paslaugų teikėjo pažymėjimą.

2. Oro eismo paslaugų teikimo tvarką tvirtina LTSA, suderinusi su kariuomenės vadu.

3. Susisiekimo ministras turi teisę sudaryti su kitų valstybių paslaugų teikėjais, turinčiais Europos Sąjungoje išduotą paslaugų teikėjo pažymėjimą, institucijomis arba tarptautinėmis organizacijomis susitarimus dėl oro eismo paslaugų teikimo ir su tuo susijusių kitų funkcijų perdavimo tam tikrose Lietuvos Respublikos oro erdvės dalyse arba priimti tokius įsipareigojimus iš kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų.

19 straipsnis. Ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugos ir skrydžių valdymo įrenginiai

1. Ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugų teikimo tvarką nustato LTSA.

2. Teikiant oro eismo paslaugas galima naudoti tik tuos ryšių, navigacijos, stebėjimo ir skrydžių valdymo sistemos įrenginius, kurie atitinka LTSA nustatytus reikalavimus. Karinėje aviacijoje ir koviniam valdymui naudojamiems įrenginiams, turintiems įtakos civilinių orlaivių skrydžių saugai, taikomi LTSA nustatyti reikalavimai.

20 straipsnis. Oro navigacijos informacijos paslaugos

1. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo tvarką nustato LTSA.

2. Asmenys, turintys oro navigacijos informacijos, privalo ją nemokamai teikti LTSA arba jos įgaliotam juridiniam asmeniui.

21 straipsnis. Meteorologijos paslaugos

1. Meteorologijos paslaugas teikia aplinkos ministro paskirtas juridinis asmuo, turintis atitinkamą oro navigacijos paslaugų teikėjo pažymėjimą.

2. Susisiekimo ministras, suderinęs su aplinkos ministru, turi teisę sudaryti su kitų valstybių paslaugų teikėjais, turinčiais Europos Sąjungoje išduotą paslaugų teikėjo pažymėjimą, institucijomis arba tarptautinėmis organizacijomis susitarimus dėl meteorologijos paslaugų teikimo ir su tuo susijusių kitų funkcijų perdavimo tam tikrose Lietuvos Respublikos oro erdvės dalyse arba priimti tokius įsipareigojimus iš kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų.

22 straipsnis. Paieška ir gelbėjimas

Paieškos ir gelbėjimo darbų, įvykus ar gresiant orlaivio avarijai, organizavimo ir vykdymo taisykles nustato Vyriausybė.

III SKYRIUS CIVILINĖ AVIACIJA

PIRMASIS SKIRSNIS ORLAIVIŲ REGISTRAVIMAS IR ŽENKLINIMAS

23 straipsnis. Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro valdytojas ir tvarkytojas, orlaivių registravimo sąlygos, laikinas registravimas ir registravimo panaikinimas

1. Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro valdytoja yra Susisiekimo ministerija.
2. Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro tvarkytoją skiria Vyriausybė.
3. Orlaivis, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytą atvejį, registruojamas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, jeigu:

- 1) orlaivis turi tinkamumo skraidyti pažymėjimą;
- 2) orlaivis neregistruotas kitos valstybės orlaivių registre;
- 3) orlaivio savininkas yra Lietuvos Respublikos pilietis, kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėmis (toliau – Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas fizinis asmuo), arba juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, Lietuvos valstybė arba savivaldybė; arba orlaivio savininkas yra ne Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas fizinis asmuo arba juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, bet orlaivis didžiąją dalį skrydžių vykdo iš Lietuvos Respublikos oro uosto; arba orlaivio naudotojas yra Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas fizinis asmuo arba juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, ir šis orlaivis didžiąją dalį skrydžių vykdo iš Europos Sąjungos šalies oro uosto;

- 4) orlaivis neregistruotas Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registre.

4. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytas reikalavimas netaikomas tais atvejais, kai tinkamumo skraidyti pažymėjimui išduoti būtina atlikti bandomuosius skrydžius.

5. Orlaivis ne ilgiau kaip 1 mėnesiui gali būti laikinai įregistruotas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, jeigu jo nuosavybės teisės perduotos šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytiems asmenims, tačiau ne visos sąlygos, būtinos galutiniam įregistravimui, yra patenkinamos. Tam, kad orlaivis būtų laikinai įregistruotas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, turi būti įvykdytos šio straipsnio 3 dalies 2, 3 ir 4 punktų sąlygos.

6. Orlaivio registravimas panaikinamas, jeigu:

- 1) orlaivio savininkas arba jo įgaliotas atstovas pateikia paraišką;
- 2) pažeidžiamos šio straipsnio 3 dalies 2, 3 ar 4 punktuose nustatytos sąlygos;
- 3) orlaivis registruojamas Lietuvos Respublikos karinių orlaivių registre;
- 4) orlaivis yra sunaikintas arba prarastas, o prarasto orlaivio paieška nutraukta;
- 5) orlaivis per pastaruosius trejus metus neturėjo galiojančio tinkamumo skraidyti pažymėjimo.

7. Jeigu Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre įrašyta, kad orlaivis yra įkeistas arba areštuotas, jo registravimas negali būti panaikintas be įkaito davėjo sutikimo arba valstybės įmonės Registrų centro išrašo ar teismo rašytinio pranešimo, kad orlaivio įkeitimas arba areštas panaikintas.

8. Orlaivių duomenys tvarkomi Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro nuostatų nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Funkcijų ir pareigų, susijusių su orlaiviu, perdavimas

Protokolo dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimo (83 bis straipsnis), pasirašyto 1980 m. spalio 6 d. Monrealyje, nustatytais atvejais Agentūra turi teisę sudaryti su atitinkama kitos valstybės įgaliota institucija sutartis dėl funkcijų ir pareigų, susijusių su orlaiviu, perdavimo.

25 straipsnis. Orlaivio registravimo liudijimas

1. Įregistravus orlaivį, jo savininkui arba jo įgaliotam atstovui išduodamas orlaivio registravimo liudijimas.

2. Panaikinus orlaivio registravimą, orlaivio savininkas arba jo įgaliotas atstovas orlaivio registravimo liudijimą grąžina jį išdavusiai institucijai.

26 straipsnis. Nacionaliniai ir registravimo ženklai

1. Orlaiviai, registruoti Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, ženklinami ICAO suteiktu valstybės nacionaliniu ženklu „LY“ ir registro tvarkytojo suteiktu registravimo ženklu.

2. Registravimo ženklų suteikimo ir orlaivių ženklinimo tvarką nustato LTSA.

ANTRASIS SKIRSNIS SAUGOS REIKALAVIMAI

27 straipsnis. Saugos reikalavimai

1. Gaminių ir dalių, aerodromų, aerodromų įrangos, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir naudojimui, taip pat šią veiklą vykdančioms fiziniams ir juridiniams asmenims taikomi Reglamento (ES) 2018/1139 ir šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytų reglamentų nustatyti reikalavimai.

2. Agentūros įgalioti atstovai turi teisę nekliudomi patekti į prižiūrimų asmenų patalpas, apžiūrėti jas ir įrangą, taip pat gauti visą informaciją ir dokumentus, susijusius su Agentūros prižiūrimos veiklos vykdymu.

3. Aviacijos saugos valdymui užtikrinti Vyriausybė tvirtina valstybinę saugos programą, kurioje numatomi aspektai, susiję su valstybės saugos valdymo įpareigojimais, nustatytais tarptautiniuose standartuose ir rekomenduojamoje praktikoje. Ši programa turi būti proporcinga aviacijos veiklos mastui ir sudėtingumui ir atitikti Europos aviacijos saugos programą.

4. Valstybinės saugos programos įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės sudaryta Valstybinė aviacijos saugos komisija.

TREČIASIS SKIRSNIS ORO UOSTAI, AERODROMAI IR LAUKO AIKŠTELĖS

28 straipsnis. Civilinio aerodromo ir jo apsaugos zonoje esančių statinių statyba, rekonstravimas ir aerodromo priežiūra

1. Civilinis aerodromas, taip pat jo apsaugos zonoje esantys statiniai statomi arba rekonstruojami Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių civilinio aerodromo ir jo apsaugos zonoje esančių statinių statybą ir rekonstravimą, nustatyta tvarka ir suderinus su Agentūra. Civilinio aerodromo vieta numatoma teritorijų planavimo dokumentuose.

2. Jeigu aerodromo apsaugos zonoje augantys medžiai, jų grupės ir krūmai kelia pavojų skrydžių saugai, jie kertami ar kitaip pertvarkomi teisės aktų nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Tikrinančiųjų institucijų veikla oro uoste

Tarptautinio oro uosto teritorijoje Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka steigiamas pasienio kontrolės punktas, kuriame patikrinimus atlieka Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme nurodytos valstybės institucijos ir įstaigos.

30 straipsnis. Aerodromai ir lauko aikštelės

LTSA nustato aerodromų, kuriems netaikomos Reglamento (ES) Nr. 139/2014 nuostatos, taip pat lauko aikštelių įrengimo ir naudojimo skrydžiams reikalavimus.

31 straipsnis. Orlaivių atskridimo ir išskridimo laiko koordinavimas

1. Orlaivių atskridimo ir išskridimo laikas koordinuojamas vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 95/93 nuostatomis.

2. Įgyvendindamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytą koordinavimą, susisiekimo ministras paskelbia oro uostą, kuriame darbas palengvinamas sudarant tvarkaraščius arba kuris yra koordinuojamas, nustato orlaivių atskridimo ir išskridimo laiko koordinavimo oro uostuose sąlygas ir tvarką, skiria oro uosto tvarkaraščių sudarytoją arba laiko tarpsnių koordinatorių. Susisiekimo ministrui paskyrus laiko tarpsnių koordinatorių, oro uostą valdančios įmonės vadovas koordinuojamajame oro uoste sudaro laiko tarpsnių koordinavimo komitetą.

3. Oro uosto laiko tarpŃnių koordinatoriui netaikoma civilinė atsakomybė už žalą, padarytą vykđant Reglamente (EEB) Nr. 95/93 numatytas funkcijas, išskyrus atvejus, kai žala padaryta dėl didelio neatsargumo ar tyčios.

32 straipsnis. Tarptautinių oro uostų žemė

1. Tarptautinių oro uostų žemė yra valstybės nuosavybė.
2. Tarptautinį oro uostą valdanti įmonė oro uosto žemę valdo, naudoja ir ja disponuoja turto patikėjimo teise, vadovaudamasi šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymu. Tarptautinio oro uosto teritorijos ribas ir plotą tvirtina Vyriausybė.
3. Tarptautinį oro uostą valdanti įmonė turi teisę išnuomoti tarptautinio oro uosto žemės sklypus (jų dalis) su šio oro uosto veikla susijusioms reikmėms, taip pat juridiniams ar fiziniams asmenims, kurių veikla nesusijusi su šio oro uosto veikla, šiems asmenims nuosavybės teise priklausantiems ar jų nuomojamiems statiniams ar įrenginiams, esantiems tarptautinio oro uosto teritorijoje, eksploatuoti. Kontroliuojamojoje zonoje esanti tarptautinio oro uosto žemė gali būti išnuomojama tik su šio oro uosto veikla susijusioms reikmėms.
4. Tarptautinio oro uosto žemės nuomos aukciono ir ne aukciono būdu tvarką, oro uosto žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką ir oro uosto žemės nuomos mokesčio dydžius tvirtina Vyriausybė.
5. Valstybės institucijoms, kurių veikla tarptautiniame oro uoste privaloma pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, susijusius su minėtų institucijų veikla, oro uosto žemė perduodama neatlygintinai naudotis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir Vyriausybės nustatyta tvarka. Sprendimus perduoti neatlygintinai naudotis oro uosto žeme priima tarptautinį oro uostą valdančios įmonės vadovas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS LICENCIJA VYKDYTI ORO SUSISIEKIMĄ

33 straipsnis. Licencija vykdyti oro susisiekimą

1. Oro susisiekimui vykdyti vežėjas privalo turėti LTSA išduotą licenciją vykdyti oro susisiekimą.
2. Licencijų vykdyti oro susisiekimą išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką nustato Vyriausybė.
3. Išduodamos šių rūšių licencijos vykdyti oro susisiekimą:
 - 1) vežti keleivius ir (arba) krovinius, paštą už atlygį ir (arba) samdos pagrindais orlaiviais (A tipo licencija vykdyti oro susisiekimą);
 - 2) vežti keleivius ir (arba) krovinius, paštą už atlygį ir (arba) samdos pagrindais tik tokiais orlaiviais, kurių maksimali kilimo masė mažesnė kaip 10 tonų ir (arba) kuriuose mažiau kaip 20 sėdimųjų vietų (B tipo licencija vykdyti oro susisiekimą).
4. LTSA:
 - 1) išduoda licenciją vykdyti oro susisiekimą;
 - 2) atsisako išduoti licenciją vykdyti oro susisiekimą;
 - 3) sustabdo licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimą;
 - 4) panaikina licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymą;
 - 5) panaikina licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimą;
 - 6) priima kitus Reglamente (EB) Nr. 1008/2008 numatytus sprendimus.
5. Licencija vykdyti oro susisiekimą išduodama tik toms įmonėms, kurios atitinka visus Reglamente (EB) Nr. 1008/2008 nustatytus reikalavimus.
6. LTSA, gavusi visus reikiamus dokumentus ir duomenis, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo visų dokumentų ir duomenų gavimo dienos privalo juos išnagrinėti ir priimti sprendimą išduoti licenciją vykdyti oro susisiekimą arba jos neišduoti.

7. LTSA, nustačiusi, kad pareiškėjas nurodė ne visus reikiamus duomenis ir (ar) pateikė ne visus reikiamus pagal Reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytą tvarką dokumentus, apie tai raštu praneša pareiškėjui ir nustato terminą trūkstamiems duomenims ir (ar) dokumentams pateikti. Šis terminas negali būti trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo pateikti trūkstamus duomenis ir (ar) dokumentus įteikimo dienos.

8. LTSA priima sprendimą neišduoti licencijos vykdyti oro susisiekimą, jeigu:

1) per LTSA, vadovaujantis šio straipsnio 7 dalimi, nustatytą terminą nepateikiami visi reikiami duomenys ir dokumentai;

2) nustatoma, kad pareiškėjas neatitinka nors vieno iš Reglamente (EB) Nr. 1008/2008 nustatytų reikalavimų.

9. LTSA priima sprendimą sustabdyti licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimą vykdydama Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 3 straipsnio 2 dalies nuostatas, taip pat kai licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas savo veikloje nesilaiko civilinę aviaciją reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, tarptautinių konvencijų, reglamentuojančių civilinę aviaciją, reikalavimų.

10. Apie licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokio sprendimo priėmimo dienos LTSA praneša licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojui ir nustato terminą, per kurį licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas privalo atlikti reikiamus veiksmus licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymo priežastims pašalinti. Pagal šią dalį nustatytas terminas negali būti ilgesnis kaip vieneri metai nuo LTSA sprendimo sustabdyti licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimą priėmimo dienos.

11. Licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas per LTSA nustatytą terminą atlieka reikiamus veiksmus licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymo priežastims pašalinti.

12. LTSA priima sprendimą panaikinti licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimą vykdydama Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 3 straipsnio 2 dalies nuostatas, taip pat jeigu:

1) to prašo licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas;

2) licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimas sustabdytas, o licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas per LTSA nustatytą terminą neatlieka reikiamų veiksmų licencijos vykdyti oro susisiekimą galiojimo sustabdymo priežastims pašalinti;

3) Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 8 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas nepateikia iš naujo paraiškos gauti licenciją vykdyti oro susisiekimą;

4) įsiteisėja teismo nutartis licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojui iškelti bankroto bylą arba kreditorių susirinkimas priima nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

5) licencijos vykdyti oro susisiekimą turėtojas likviduojamas.

PENKTASIS SKIRSNIS SKRYDŽIŲ VYKDYMAS

34 straipsnis. Skrydžių vykdymas valdomąja ir nevaldomąja oro erdve, pasienio, draudžiamąjoje ir ribojamojoje zonose

1. Orlaiviuose, skrendančiuose Lietuvos Respublikos valdomąja oro erdve, nevaldomąja oro erdve virš teritorinės jūros, Kuršių marių, virš draudžiamųjų zonų viršutinės ribos, taip pat užsienio šalių valstybės orlaiviuose, skrendančiuose Lietuvos Respublikos nevaldomąja oro erdve, turi būti:

1) įrengta radijo ryšio aparatūra, kuria būtų galima palaikyti abipusį radijo ryšį su oro eismo paslaugų teikėju;

2) radiolokacinis atsakiklis, veikiantis „A+C“ arba „S“ režimu.

2. Orlaivių, kuriuose nėra radiolokacinio atsakiklio, veikiančio „A+C“ arba „S“ režimu, išskyrus užsienio šalių valstybės orlaivius, skrydžiai Lietuvos Respublikos valdomąja oro erdve galimi tik gavus oro eismo paslaugų teikėjo leidimą oro eismo paslaugų teikėjo nustatyta tvarka. Apie suteiktus leidimus oro eismo paslaugų teikėjas nedelsdamas, ne vėliau kaip per 12 valandų

nuo leidimo suteikimo, praneša Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų vadui ar jo įgaliotam karininkui.

3. Orlaivių skrydžiai pasienio zonoje galimi, jeigu:

1) oro eismo paslaugų teikėjui pateiktas skrydžio planas;
2) orlaivyje įrengta radijo ryšio aparatūra, kuria būtų galima palaikyti abipusį radijo ryšį su oro eismo paslaugų teikėju;

3) orlaivyje įrengtas radiolokacinis atsakiklis, veikiantis „A+C“ arba „S“ režimu (netaikoma sklandytuvų skrydžiams);

4) skrydžiui gautas Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų vado ar jo įgalioto karininko leidimas, išduotas kariuomenės vado nustatytais sąlygomis ir tvarka (netaikoma tarptautiniams skrydžiams, kai kertama Lietuvos Respublikos valstybės siena su ne Šengeno sutarties valstybėmis, ir valstybės orlaivių skrydžiams).

4. Atnaujinus vidaus sienų kontrolę, šio straipsnio 3 dalies 4 punkto reikalavimai netaikomi visiems tarptautiniams skrydžiams.

5. Šio straipsnio 3 dalies reikalavimai netaikomi orlaivių skrydžiams, vykdomiems aerodromų, esančių pasienio zonoje, oro eismo zonose, ir bepiločių orlaivių, kurie yra valstybės orlaiviai, skrydžiams. Bepiločių orlaivių, kurie yra valstybės orlaiviai, skrydžiai pasienio zonoje vykdomi kariuomenės vado nustatyta, su LTSA suderinta tvarka.

6. Skristi draudžiamojame arba ribojamojoje zonoje orlaiviams galima tik kariuomenės vado nustatyta tvarka.

7. Bepiločių orlaivių skrydžiams virš karinių teritorijų ir nustatytu atstumu iki jų taikomi ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme nustatyti reikalavimai.

35 straipsnis. Draudimas vežti pavojinguosius krovinius

Lietuvos Respublikos oro erdvėje draudžiama naudoti ir vežti masinio naikinimo ginklus, taip pat draudžiamus vežti pavojinguosius krovinius, numatytus Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Čikagos konvencija) 18 priede.

36 straipsnis. Viršgarsiniai skrydžiai

Lietuvos Respublikos oro erdvėje orlaiviams draudžiama skristi viršgarsiniu greičiu. Ypatingais atvejais leidimą tokiems skrydžiams duoda Vyriausybė.

37 straipsnis. Parodomieji renginiai ir aviacijos sporto varžybos

Parodomuosius renginius ir aviacijos sporto varžybas rengti galima LTSA nustatyta tvarka ir turint Agentūros leidimą.

38 straipsnis. Draudimas išskristi

1. Agentūra uždraudžia orlaiviui išskristi iš Lietuvos Respublikos oro uosto, aerodromo ar lauko aikštelės Reglamente (ES) Nr. 965/2012 numatytais atvejais arba jeigu:

1) kyla pagrįstų abejonių dėl orlaivio tinkamumo skraidyti ar orlaivio skrydžio įgulos nario galimybių tinkamai eiti savo pareigas dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis, psichotropinėmis arba kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis, dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų panašių priežasčių;

2) orlaivio įgulos nariai neturi atitinkamos licencijos ar orlaivyje nėra privalomų dokumentų, kuriuos reikia turėti skrydžio metu, nurodytų Reglamente (ES) Nr. 965/2012;

3) įtariama, kad kilo grėsmė orlaivio saugumui.

2. LTSA uždraudžia orlaiviui išskristi iš Lietuvos Respublikos oro uosto, jeigu už konkrečių orlaivį nėra sumokėtos šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje reglamentuotos rinkliavos ar tokių rinkliavų nėra sumokėjęs nusileidusio orlaivio naudotojas ir gautas oro uosto, oro eismo paslaugų teikėjo ir (arba) Europos saugios oro navigacijos organizacijos prašymas uždrausti orlaiviui išskristi ir prašymą pagrindžiantys dokumentai.

3. Draudimo orlaiviui išskristi nustatymo tvarką nustato susisiekimo ministras.
4. Už žalą ar nuostolius, patirtus uždraudus orlaiviui išskristi nepagrįsto šio straipsnio 2 dalyje nurodyto prašymo pagrindu, atsako nepagrįstą prašymą pateikęs subjektas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS CIVILINĖS AVIACIJOS SAUGUMAS

39 straipsnis. Civilinės aviacijos saugumo programos

1. Civilinės aviacijos saugumas užtikrinamas priemonėmis, numatytomis Vyriausybės patvirtintoje Nacionalinėje civilinės aviacijos saugumo programoje.
2. Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės sudaryta Nacionalinė civilinės aviacijos saugumo komisija.

40 straipsnis. Aviacijos saugumo užtikrinimas

1. Aviacijos saugumą užtikrina oro uostai, oro navigacijos paslaugas teikiančios įmonės, vežėjai ir subjektai, taikantys aviacijos saugumo priemones ir veikiantys oro uosto teritorijoje ar už jos ribų ir tiekiantys prekes arba teikiantys paslaugas oro uostuose ar per juos. Minėti oro uostai, oro navigacijos paslaugas teikiančios įmonės, vežėjai ir subjektai privalo turėti aviacijos saugumo programas ir paskirti asmenis, atsakingus už minėtų programų įgyvendinimą.

2. Už aviacijos saugumo programų įgyvendinimą atsakingų asmenų kandidatūros turi būti suderintos su Agentūra ir minėti asmenys turi atitikti šiuos reikalavimus:

- 1) turėti aukštąjį arba jam prilygintą išsilavinimą;
- 2) mokėti anglų kalbą ne žemesniu kaip B1 lygiu;
- 3) turėti ne mažesnę kaip vienerių metų darbo aviacijos saugumo srityje patirtį;
- 4) turėti Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose aviacijos saugumą, nurodytų tokiems asmenims reikalingų žinių ir kompetencijos;
- 5) atitikti šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus.

3. Asmenys, kurie vykdo asmenų, rankinio bagažo, nešulių, krovinių skyriuje vežamo bagažo, krovinių ir pašto, vežėjo pašto ir medžiagų, orlaivio atsargų ir oro uosto atsargų, transporto priemonių patikrą, patekimo kontrolę ar taiko kitokias saugumo kontrolės priemones riboto patekimo zonoje, priimami į darbą arba paskiriami eiti pareigas, jeigu atitinka Reglamente (ES) 2015/1998 ir šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus. Šie asmenys privalo būti baigę Reglamente (ES) 2015/1998 nustatytus atitinkamus aviacijos saugumo mokymus. Asmenys, kurie taiko patikros ar patekimo kontrolės priemones, prieš pradėdami savarankiškai vykdyti minėtas funkcijas susisiekimo ministro nustatyta tvarka turi būti išlaikę egzaminus Agentūroje.

4. Oro uostų tarnybų, užtikrinančių aviacijos saugumą, darbuotojai pagal savo kompetenciją turi teisę atlikti asmens apžiūrą ir daiktų patikrinimą, sulaikyti ir perduoti teisėsaugos institucijoms asmenis, pažeidusius aviacijos saugumo reikalavimus, taip pat bagažą, krovinius ir paštą, kuriuose yra draudžiamų vežti orlaiviais daiktų ir medžiagų. Asmenys, atsisakę asmens apžiūros ir daiktų patikrinimo, į orlaivį neleidžiami.

5. Oro uostų tarnybų, užtikrinančių aviacijos saugumą, darbuotojai, eidami tarnybines pareigas, turi teisę Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo nustatyta tvarka nešiotis ir naudoti tarnybinį ginklą ir kitas specialiąsias priemones.

6. Oro uostą valdanti įmonė, suderinusi su Agentūra, nustato oro uostuose nekontroliuojamąją zoną, kontroliuojamąją zoną, riboto patekimo zoną ir riboto patekimo zonos svarbiausias dalis. Oro navigacijos paslaugas teikianti įmonė, suderinusi su Agentūra, nustato oro navigacijos paslaugas teikiančiose įmonėse nekontroliuojamąją zoną ir kontroliuojamąją zoną.

7. Oro uostą valdanti įmonė pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė asmeniui nelydimam patekti į oro uosto riboto patekimo zoną, oro navigacijos paslaugas teikianti įmonė pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė asmeniui nelydimam pateikti į oro navigacijos paslaugas teikiančios įmonės kontroliuojamąją zoną, Agentūra Lietuvos Respublikos civilinio orlaivio įgulos nario pažymėjimą

ar Lietuvos Respublikos civilinės aviacijos inspektoriaus pažymėjimą išduoda tik nepriekaištingos reputacijos asmenims. Asmuo nelaikomas esąs nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

1) buvo nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs ar panaikintas;

2) buvo nuteistas už nesunkų, apysunkį ar neatsargų nusikaltimą ir teistumas nėra išnykęs ar panaikintas;

3) per paskutinius vienerius metus jam buvo skirtos administracinės nuobaudos už aviacijos saugumo reikalavimų pažeidimus;

4) buvo nuteistas už baudžiamąjį nusižengimą ir yra neatlikęs paskirtos bausmės (išskyrus atvejus, kai asmuo atleistas nuo bausmės atlikimo).

8. Vadovaudamasi Reglamente (ES) 2015/1998 nustatytais sąlygomis ir LTSA nustatyta tvarka Agentūra suteikia reguliuojamo subjekto, žinomo siuntėjo, Europos Sąjungos aviacijos saugumo tikrintojo, vežėjo, vežančio krovinius arba pašta iš trečiosios šalies oro uosto į Europos Sąjungą (ACC3 vežėjo), reguliuojamo orlaivio atsargų tiekėjo ir aviacijos saugumo instruktoriaus statusą, kuris galioja 5 metus, jį panaikina ir informaciją apie minėtiems subjektams, išskyrus aviacijos saugumo instruktorių, suteiktą statusą ar jo panaikinimą įrašo į Sąjungos tiekimo grandinės saugumo duomenų bazę. Agentūra suteikia subjekto, vykdančio nuotolinį mokymą, statusą, kuris galioja 5 metus, jeigu subjekto mokymai atitinka Reglamente (ES) 2015/1998 nustatytus reikalavimus, o darbuotojai, kurie administruoja nuotolinio mokymo programos turinį, atitinka aviacijos saugumo instruktoriams keliamus reikalavimus, ir jį panaikina. Agentūra aviacijos saugumo instruktorių ir subjektų, vykdančių nuotolinį mokymą, sąrašus paskelbia Agentūros interneto svetainėje.

9. Nacionalinę civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programą tvirtina LTSA.

10. Agentūra, oro uostas, oro navigacijos paslaugas teikianti įmonė, vežėjas ir subjektas, taikantis aviacijos saugumo priemones ir veikiantis oro uosto teritorijoje ar už jos ribų ir tiekiantis prekes arba teikiantis paslaugas oro uostuose ar per juos, turi teisę kreiptis į Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių atitinkamas institucijas, fizinius ir juridinius asmenis dėl informacijos, reikalingos asmens nepriekaištingai reputacijai nustatyti, pateikimo ir pareikalauti, kad asmuo pateiktų papildomus dokumentus ir informaciją, reikšmingus nepriekaištingai reputacijai įvertinti.

SEPTINTASIS SKIRSNIS ORLAIVIŲ AVARIJOS IR INCIDENTAI

41 straipsnis. Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimas

1. Pranešimų apie orlaivių avarijas ir incidentus teikimo tvarką nustato susisiekimo ministras. Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimo tvarką nustato teisingumo ministras.

2. Orlaivių avarijas ir incidentus tiria teisingumo ministro paskirtas orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovas (vadovai).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS ORO SUSISIEKIMAS

42 straipsnis. Oro susisiekimo vykdymas ir skrydžių teisių paskyrimas

1. Oro susisiekimas tarp Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos bei Europos ekonominės erdvės valstybių vykdomas vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 ir tarptautinių sutarčių, reglamentuojančių oro susisiekimą, nuostatomis tiek, kiek jos neprieštarauja Reglamentui (EB) Nr. 1008/2008.

2. Oro susisiekimas tarp Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos bei Europos ekonominei erdvei nepriklausančių valstybių vykdomas pagal tarptautinėje sutartyje, reglamentuojančioje oro susisiekimą, nustatytas sąlygas, gavus Susisiekimo ministerijos paskyrimą ar LTSA leidimą vykdyti oro susisiekimą.

3. Paraiškų gauti paskyrimą nagrinėjimo, skrydžių teisių suteikimo, paskirstymo, atšaukimo ir konsultacijų su suinteresuotomis šalimis tvarką nustato susisiekimo ministras.

4. Paraiška gauti paskyrimą turi būti išnagrinėta per 20 darbo dienų nuo paraiškos gavimo dienos.

5. Leidimų vykdyti reguliariojo ir nereguliuojamo oro susisiekimo išdavimo ir atšaukimo tvarką nustato Vyriausybė.

6. Leidimo vykdyti nekomercinius užsienio šalių civilinių orlaivių skrydžius į Lietuvos Respublikos teritoriją ir iš jos nereikia.

43 straipsnis. Reguliarusis oro susisiekimas

1. Leidimo vykdyti užsienio valstybių civilinių orlaivių reguliariusius tranzitinius skrydžius be nutūpimo arba su nutūpimu nekomerciniais tikslais Lietuvos Respublikos teritorijoje nereikia, jeigu orlaivis įregistruotas valstybėje, kuri yra ICAO narė.

2. Europos Sąjungai ir Europos ekonominei erdvei nepriklausančių valstybių vežėjams leidimus vykdyti reguliariųjų oro susisiekimą į Lietuvos Respublikos teritoriją ir (arba) iš jos išduoda LTSA, laikydamasi tarptautinėse sutartyse, reglamentuojančiose oro susisiekimą, nustatytų sąlygų. Jeigu su vežėjo valstybe Lietuvos Respublika nėra sudariusi tarptautinės sutarties, reglamentuojančios oro susisiekimą, LTSA išduoda laikiną leidimą, išskyrus *mutatis mutandis* šio įstatymo 44 straipsnio 4 dalies 2–9 punktuose nustatytus atvejus. Laikinas leidimas galioja tik jame nurodytam skrydžių maršrutui.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti leidimai išduodami arba motyvuotas atsisakymas išduoti juos pateikiamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo visų reikiamų dokumentų ir informacijos gavimo dienos.

44 straipsnis. Nereguliarusis oro susisiekimas

1. Leidimo vykdyti nereguliuojamus tranzitinius skrydžius be nutūpimo Lietuvos Respublikos teritorijoje arba su nutūpimu nekomerciniais tikslais nereikia, jeigu skrenda orlaivis, įregistruotas valstybėje, kuri yra ICAO narė.

2. Nereguliuojamiems komerciniams skrydžiams iš Europos Sąjungai ir Europos ekonominei erdvei nepriklausančių valstybių su nutūpimu Lietuvos Respublikos teritorijoje ir tokiems skrydžiams iš Lietuvos Respublikos oro uostų į Europos Sąjungai bei Europos ekonominei erdvei nepriklausančių valstybių oro uostus reikia LTSA leidimo. Leidimas galioja tik jame nurodytam skrydžių skaičiui ir jame nurodytu laiku ir negali būti pratęstas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas leidimas išduodamas arba motyvuotas atsisakymas išduoti jį pateikiamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos.

4. LTSA atsisako suteikti arba atšaukia leidimą vykdyti nereguliuojamą komercinį skrydį arba nustato apribojimus dėl skrydžių dažnio, laiko, maršruto ir talpos, jeigu:

- 1) skrydis gali padaryti žalą Lietuvos Respublikos vežėjų reguliariajam oro susisiekimui;
- 2) skrydį tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio šalies vykdo tos užsienio šalies arba kitos užsienio šalies vežėjo orlaivis;
- 3) šalis, kurioje įregistruotas orlaivis, neleidžia tokių pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžių;

4) paraiškoje pateikti ne visi reikiami duomenys ir informacija;

5) paraiškoje pateikti klaidingi duomenys;

6) vežėjas yra įtrauktas į oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, sąrašą, kurį, vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 2111/2005 nuostatomis, sudaro Europos Komisija;

7) vežėjui per paskutinius vienerius metus daugiau kaip 3 kartus buvo skirtos administracinės nuobaudos už Kompensavimo ir pagalbos keleiviams atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju taisyklių, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 261/2004, pažeidimus;

8) ne Europos Sąjungos vežėjas neatitinka sąlygų, numatytų Reglamente (ES) Nr. 452/2014;

9) vežėjui, ketinančiam nereguliariuotu skrydžiu vežti krovinius ir (arba) paštą iš trečiosios šalies oro uosto į Lietuvos oro uostą, nėra suteiktas vežėjo, vežančio krovinius arba paštą iš trečiosios šalies oro uosto į Europos Sąjungą (ACC3 vežėjo), statusas, kaip tai numatyta Reglamente (ES) 2015/1998.

45 straipsnis. Užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiai

1. Užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiai į Lietuvos Respublikos teritoriją, iš jos arba per ją vykdomi tik gavus leidimą (išskyrus šio straipsnio 4 dalyje numatytus atvejus).

2. Leidimus vykdyti Europos Sąjungos ir NATO šalių valstybės orlaivių skrydžius išduoda krašto apsaugos ministras ar jo įgaliotas asmuo. Leidimus vykdyti kitų užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius krašto apsaugos ministro ar jo įgalioto asmens teikimu išduoda Užsienio reikalų ministerija. Ypač skubiu atveju leidimą vykdyti skrydį išduoda krašto apsaugos ministras arba jo įgaliotas asmuo. Apie leidimo išdavimą jis nedelsdamas informuoja Užsienio reikalų ministeriją.

3. Leidimų vykdyti užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius išdavimo tvarka taip pat taikoma ne valstybės orlaivių, vežančių karinę įrangą, ginklus arba karines medžiagas, skrydžiams.

4. Lietuvos kariuomenei bendradarbiaujant su NATO institucijomis ir jos valstybių ginkluotosiomis pajėgomis, krašto apsaugos ministro sprendimu NATO ir jos valstybių kariniai orlaiviai Lietuvos Respublikos oro erdvėje gali vykdyti skrydžius, kuriais atliekamos oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos funkcijos. Leidimų vykdyti šiuos skrydžius nereikia. Vykdydami tokius skrydžius, NATO ir jos valstybių kariniai orlaiviai turi teisę naudotis kariniais, prireikus – ir civiliniais aerodromais, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka reaguoti į Lietuvos Respublikos suvereniteto pažeidimus oro erdvėje.

5. Pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar kitus jos tarptautinius įsipareigojimus Lietuvos Respublikos oro erdvėje gali būti vykdomi užsienio šalių valstybės orlaivių žvalgomieji (inspekciniai) skrydžiai ir tranzitiniai skrydžiai žvalgymo (inspektavimo) tikslais.

6. Paraiškų išduoti leidimus vykdyti užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius į Lietuvos Respublikos teritoriją, iš jos arba per ją pateikimo, šių leidimų išdavimo, atsisakymo išduoti, panaikinimo tvarka ir sąlygos nustatomos bendru krašto apsaugos ministro ir užsienio reikalų ministro įsakymu.

7. Tais atvejais, kai diplomatiniais kanalais yra gauta paraiška išduoti leidimą vykdyti skrydį orlaiviu, kuriuo vežami labai svarbūs asmenys, šį leidimą pagal valstybės orlaivių skrydžiams taikomus reikalavimus išduoda Užsienio reikalų ministerija krašto apsaugos ministro ar jo įgalioto asmens teikimu.

46 straipsnis. Leidimų galiojimas

Pagal šio įstatymo 43–45 straipsnius išduoti leidimai vykdyti skrydžius galioja 4 valandas iki numatyto iškridimo laiko ir 48 valandas po jo.

47 straipsnis. Keleivių, krovinių, bagažo, pašto ir pavojingųjų krovinių vežimas

1. Keleivių, krovinių, bagažo ir pašto vežimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

2. Pavojingųjų krovinių vežimas oru Lietuvos Respublikoje vykdomas laikantis Čikagos konvencijos 18 priedo ir ICAO Techninių saugaus pavojingųjų krovinių vežimo oru instrukcijų (toliau – Techninės instrukcijos) nustatytų sąlygų ir tvarkos. LTSA vykdo Čikagos konvencijos 18 priede ir Techninėse instrukcijose nurodytos nacionalinės įgaliotosios institucijos funkcijas ir nustato procedūras, kurios reikalingos Čikagos konvencijos 18 priedo ir Techninių instrukcijų nuostatomis įgyvendinti.

48 straipsnis. Antžeminių paslaugų teikimas

1. Antžeminių paslaugų teikimo oro uostuose ir antžeminių paslaugų teikėjų ir savateikių patvirtinimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

2. Antžemines paslaugas oro uoste gali teikti tik susisiekimo ministro patvirtintas antžeminių paslaugų teikėjas ar savateikis.

3. Prieš dalyvaudamas antžeminių paslaugų teikimo veikloje oro uoste, kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo (toliau šiame straipsnyje – pareiškėjas) turi raštu pateikti susisieikimo ministrui paraišką patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį.

4. Paraiškas patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį nagrinėja susisieikimo ministro sudaryta nuolatinė komisija. Komisija taip pat nagrinėja klausimus dėl sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo. Komisija savo veikloje vadovaujasi šiuo įstatymu ir šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka. Komisija priima sprendimą, įvertinusi oro uostą valdančios įmonės išvadą dėl pareiškėjo atitikties šio straipsnio 5 dalies reikalavimams, jeigu oro uostą valdanti įmonė pati neteikia tokių antžeminių paslaugų ar jų dalies, ir Agentūros išvadą dėl pareiškėjo atitikties šio straipsnio 5 dalies 1 punkto reikalavimams. Komisija privalo priimti sprendimą per 20 darbo dienų nuo paraiškos ir visų reikiamų dokumentų (išvadų) gavimo dienos. Komisijos priimti sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Galutinį sprendimą priima susisieikimo ministras.

5. Susisieikimo ministras patvirtina antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį, jeigu pareiškėjas:

1) turi finansinių išteklių, įrangos, personalą, patvirtintas organizacinę struktūrą ir priežiūros ir eksploatavimo procedūras ir gali užtikrinti įrenginių, orlaivių, įrangos ir asmenų saugumą bei saugą, atsižvelgdamas į LTSA patvirtintus antžeminių paslaugų teikimo reikalavimus;

2) yra apdraudęs savo civilinę atsakomybę;

3) yra susipažinęs su oro uostą valdančios įmonės vadovo nustatytais taisyklėmis, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą oro uosto veikimą, ir įsipareigoja jų laikytis.

6. Susisieikimo ministro sprendimas patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį priimamas arba motyvuotas atsisakymas patvirtinti jį pateikiamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo komisijos sprendimo priėmimo dienos.

7. Susisieikimo ministras gali sustabdyti sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą, jeigu patvirtintas antžeminių paslaugų teikėjas arba savateikis neatitinka sąlygų, numatytų šio straipsnio 5 dalyje. Susisieikimo ministras gali sustabdyti sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą, atsižvelgdamas į komisijos sprendimą ir (ar) oro uostą valdančios įmonės vadovo pasiūlymus, kai antžeminių paslaugų teikėjas arba savateikis nesilaiko oro uostą valdančios įmonės vadovo nustatytų taisyklių, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą oro uosto veikimą. Susisieikimo ministro sprendimas sustabdyti sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą priimamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo komisijos sprendimo priėmimo dienos.

8. Apie sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimo sustabdymą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokio sprendimo priėmimo dienos susisieikimo ministras praneša antžeminių paslaugų teikėjui ar savateikiui ir nustato terminą trūkumams pašalinti. Pagal šią dalį nustatytas terminas negali būti ilgesnis kaip šeši mėnesiai nuo susisieikimo ministro sprendimo sustabdyti sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą priėmimo dienos. Sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai antžeminių paslaugų teikėjas arba savateikis per nustatytą terminą pašalina nurodytus trūkumus.

9. Susisieikimo ministras panaikina sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą:

1) jeigu sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimas sustabdytas, o antžeminių paslaugų teikėjas ar savateikis per susisieikimo ministro nustatytą terminą nepašalina nurodytų trūkumų;

2) jeigu paaiškėja, kad antžeminių paslaugų teikėjas ar savateikis pateikė apgaulingą šio straipsnio 5 dalyje nurodytą informaciją;

3) jeigu pagal oro uostą valdančios įmonės vadovo susisieikimo ministrui pateiktą informaciją antžeminių paslaugų teikėjas ar savateikis daugiau kaip šešis mėnesius iš eilės nevykdė antžeminių paslaugų teikimo veiklos;

4) antžeminių paslaugų teikėjo ar savateikio prašymu;

5) antžeminių paslaugų teikėjui ar savateikiui iškeliami bankroto byla arba kreditorių susirinkimas priima nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

6) antžeminių paslaugų teikėjas ar savateikis likviduojamas arba miršta.

10. Susisiekimo ministro sprendimas panaikinti sprendimo patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją arba savateikį galiojimą priimamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo komisijos sprendimo priėmimo dienos.

11. Agentūra gali raštu kreiptis į susisiekimo ministrą, prašydama apriboti bet kurios rūšies arba visų rūšių antžeminių paslaugų, minimų šio įstatymo 2 priede, patvirtintų antžeminių paslaugų teikėjų skaičių oro uoste arba oro uosto dalyje. Agentūra, prašydama apriboti paslaugų teikėjų skaičių, turi nurodyti pagrįstas ir objektyvias priežastis.

12. Susisiekimo ministras turi teisę apriboti patvirtintų antžeminių paslaugų teikėjų skaičių oro uoste ne mažiau kaip iki dviejų bet kurios rūšies antžeminių paslaugų, numatytų šio įstatymo 2 priede, patvirtintų antžeminių paslaugų teikėjų. Susisiekimo ministro sprendimas turi būti priimtas per 20 darbo dienų nuo Agentūros kreipimosi gavimo dienos. Pagal šią dalį priimti sprendimai turi būti motyvuoti.

13. Kai susisiekimo ministras apriboja antžeminių paslaugų teikėjų skaičių, vežėjui, nepriklausomai nuo jam priskirtos oro uosto dalies, turi būti leidžiama laisvai pasirinkti patvirtintą teikėją.

14. Agentūra gali raštu kreiptis į susisiekimo ministrą, prašydama nustatyti teisę į šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių antžeminių paslaugų saviteiką ne mažiau kaip dviem vežėjams. Agentūra, prašydama apriboti savateikių skaičių, turi nurodyti pagrįstas ir objektyvias priežastis.

15. Susisiekimo ministras gali nustatyti teisę į šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių antžeminių paslaugų saviteiką ne mažiau kaip dviem vežėjams, jeigu jie buvo pasirinkti pagal objektyvius, aiškius ir nediskriminacinius kriterijus. Susisiekimo ministro sprendimas turi būti priimtas per 20 darbo dienų nuo Agentūros kreipimosi gavimo dienos. Pagal šią dalį priimti sprendimai turi būti motyvuoti.

16. Kai kyla sunkumų dėl laisvo ploto oro uoste ar oro uosto talpos, ypač jo perpildymo ir teritorijos panaudojimo galimybių, ir dėl to neįmanoma patvirtinti neriboto teikėjų skaičiaus ar įgyvendinti šiame straipsnyje numatytos saviteikos, Agentūra gali kreiptis į susisiekimo ministrą, prašydama padaryti išimtį, pagal kurią:

1) visame oro uoste ar jo dalyje būtų apribotas vienos rūšies ar kelių rūšių antžeminių paslaugų, nurodytų šio įstatymo 1 priede, teikėjų skaičius; šiuo atveju taikomos šio straipsnio 12 ir 13 dalių nuostatos;

2) vienam teikėjui būtų paliktos vienos rūšies ar kelių rūšių antžeminės paslaugos, nurodytos šio įstatymo 2 priede;

3) šio įstatymo 1 priede nurodytų rūšių antžeminių paslaugų saviteika būtų palikta ribotam vežėjų skaičiui su sąlyga, kad jie yra parinkti pagal tinkamus, objektyvius, viešus ir nediskriminuojančius kriterijus;

4) būtų uždrausta šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių antžeminių paslaugų saviteika arba ji palikta tik vienam vežėjui.

17. Prašyme ir sprendime taikyti išimtį turi būti:

1) nurodyta antžeminių paslaugų, kurioms siekiama gauti išimtį arba suteikiama išimtis, rūšis ar rūšys, taip pat aprašomos priežastys, kuriomis grindžiamas prašymas;

2) pridedamas atitinkamų priemonių planas priežastims, kuriomis grindžiamas prašymas, šalinti.

18. Išimty, kurias susisiekimo ministras turi teisę suteikti pagal šį straipsnį, neturi:

1) prieštarauti teisei patekti į antžeminių paslaugų rinką;

2) iškraipyti antžeminių paslaugų teikėjų ir (arba) savateikių konkurencijos sąlygų;

3) būti išplėstos labiau, nei būtina.

19. Išimty, kurias susisiekimo ministras turi teisę suteikti pagal šį straipsnį, gali būti taikomos ne ilgiau kaip trejus metus nuo išimčių įsigaliojimo dienos, išskyrus išimtį, numatytą šio straipsnio 16 dalies 2 punkte. Likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki nurodyto termino pabaigos

Agentūra gali šio straipsnio 16 ir 17 dalyse nustatyta tvarka pateikti susisieikimo ministrui prašymą pratęsti išimties galiojimą. Susisieikimo ministras sprendimą pratęsti išimties galiojimą turi priimti likus ne mažiau kaip 4 mėnesiams iki nurodyto termino pabaigos.

20. Šio straipsnio 16 dalies 2 punkte numatyta išimtis gali būti taikoma ne ilgiau kaip dvejus metus nuo išimties įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki šio termino pabaigos Agentūra gali šio straipsnio 16 ir 17 dalyse nustatyta tvarka pateikti susisieikimo ministrui prašymą pratęsti šį terminą dar dvejiems metams. Šis terminas gali būti pratęstas tik vieną kartą. Susisieikimo ministras sprendimą pratęsti išimties galiojimą turi priimti likus ne mažiau kaip 4 mėnesiams iki nurodyto termino pabaigos.

21. Apie išimtis, kurias susisieikimo ministras turi teisę suteikti pagal šio straipsnio 16, 19 ir 20 dalis, ir priežastis, dėl kurių tos išimtys buvo suteiktos, ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki jų įsigaliojimo pranešama Europos Komisijai. Susisieikimo ministro sprendimas taikyti išimtį tikslinamas atsižvelgiant į Europos Komisijos sprendimą.

22. Šio straipsnio 1–21 dalių nuostatos taikomos kiekvienam oro uostui, į kurį arba iš kurio vykdomas komercinis oro susisieikimas ir kuriame per metus vežama ne mažiau kaip 2 mln. keleivių arba 50 000 tonų krovinių.

23. Kai oro uoste pasiekiami šio straipsnio 22 dalyje nustatyti kiekiai, atitinkami šio straipsnio reikalavimai oro uoste taikomi nuo kitų metų gruodžio 31 d.

24. Kai oro uostas pasiekia šio straipsnio 22 dalyje nustatytą vežamų krovinių kiekį, tačiau dar nepasiekia vežamų keleivių kiekio, šio straipsnio 1–21 dalių nuostatos netaikomos šio įstatymo 1 priedo 2 punkte nurodytoms antžeminėms paslaugoms.

25. Agentūra prižiūri, kaip teikiamos antžeminės paslaugos Lietuvos Respublikos tarptautiniuose oro uostuose.

49 straipsnis. Rinkliavos

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, valstybės orlaivių naudotojai moka paslaugų teikėjams rinkliavas už oro navigacijos paslaugas Lietuvos Respublikos oro erdvėje (maršruto ir terminalo) ir rinkliavas už naudojimąsi oro uostais.

2. Rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo tvarką, taip pat rinkliavų už naudojimąsi oro uostais ir oro navigacijos paslaugas Lietuvos Respublikos oro erdvėje mokėjimo tvarką nustato susisieikimo ministras.

3. Rinkliavas už naudojimąsi oro uostais ir jų dydžius nustato tarptautinį oro uostą valdančios įmonės vadovas, vadovaudamasis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

4. Rinkliavų už oro navigacijos paslaugas dydžiai ir jų mokėjimo tvarka nustatomi pagal Reglamentą (ES) Nr. 391/2013 ir 1981 m. vasario 12 d. Daugiašalį susitarimą dėl maršruto rinkliavų.

5. Teikiant oro navigacijos paslaugas, išlaidomis pripažįstamos ir išlaidos, patirtos dėl tarptautinių susitarimų civilinės aviacijos srityje.

50 straipsnis. Draudimas

1. Turi būti apdrausta vežėjų ir civilinių orlaivių naudotojų civilinė atsakomybė už žalą, padarytą keleiviams, bagažui, kroviniams ir tretiesiems asmenims. Būtiniausias vežėjų ir orlaivių naudotojų civilinės atsakomybės už žalą, padarytą keleiviams, bagažui, kroviniams ir tretiesiems asmenims, draudimo reikalavimus ir minimalius draudimo sumų dydžius nustato Reglamentas (EB) Nr. 785/2004.

2. Vyriausybė, vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 785/2004 6 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nekomerciniams orlaiviams, kurių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2 700 kg, gali nustatyti žemesnį būtiniausios draudimo apsaugos lygį, ne mažesnį kaip 100 000 specialių skolinimosi teisių, nustatytų Tarptautinio valiutos fondo, vienam keleiviui.

3. LTSA kontroliuoja, kaip vežėjai ir orlaivių naudotojai laikosi Reglamento (EB) Nr. 785/2004 nuostatų.

4. Antžeminių paslaugų teikimo tarptautiniame oro uoste laikotarpiu antžeminių paslaugų teikėjai ir savateikiai privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę už žalą, padarytą vykdant visų rūšių veiklą tarptautiniame oro uoste. Antžeminių paslaugų teikėjai ir savateikiai, kurie teikia antžemines paslaugas tarptautiniame oro uoste, į kurį arba iš kurio vykdomas komercinis oro susisiekimas ir kuriame per metus vežama ne mažiau kaip 2 mln. keleivių arba 50 000 tonų krovinių, privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę už žalą, padarytą vykdant visų rūšių veiklą šiame oro uoste, ne mažesne kaip 1 500 000 eurų suma. Antžeminių paslaugų teikėjai ir savateikiai, kurie teikia antžemines paslaugas tarptautiniame oro uoste, į kurį arba iš kurio vykdomas komercinis oro susisiekimas ir kuriame per metus vežama mažiau kaip 2 mln. keleivių arba 50 000 tonų krovinių, privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę už žalą, padarytą vykdant visų rūšių veiklą šiame oro uoste, ne mažesne kaip 750 000 eurų suma. Antžeminių paslaugų teikėjai ir savateikiai, kurie teikia antžemines paslaugas tarptautiniame oro uoste tik orlaiviams, kurių maksimali kilimo masė neviršija 5 700 kg ir kurie naudojami tik nekomerciniams oro transporto vežimams, privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę už žalą, padarytą vykdant visų rūšių veiklą šiame oro uoste, ne mažesne kaip 100 000 eurų suma.

DEVINTASIS SKIRSNIS

TEISĖS SKRAIDYTI ORLAIVIO ĮGULOS NARIU IR TEISĖS ATLIKTI ORLAIVIŲ TECHNINĘ PRIEŽIŪRĄ ATĖMIMAS

51 straipsnis. Teisės skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisės atlikti orlaivių techninę priežiūrą atėmimas ir atėmimo vykdymas

1. Už Reglamente (ES) Nr. 1178/2011, Reglamente (ES) Nr. 1321/2014 ir Reglamente (ES) 2018/1139 nurodytų civilinės aviacijos specialistų tiesioginių pareigų atlikimą, kai tai daro neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, toksinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų civilinės aviacijos specialistas, skiriamas teisės skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisės atlikti orlaivių techninę priežiūrą atėmimas nuo šešių mėnesių iki penkerių metų.

2. Teisės skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisės atlikti orlaivių techninę priežiūrą atėmimą vykdo LTSA.

3. Teisės skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisės atlikti orlaivių techninę priežiūrą atėmimas vykdomas paimant teisę skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisę atlikti orlaivių techninę priežiūrą suteikiančią licenciją.

4. Teisę skraidyti orlaivio įgulos nariu, teisę atlikti orlaivių techninę priežiūrą suteikiančių licencijų paėmimo ir grąžinimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

Lietuvos Respublikos
aviacijos įstatymo
1 priedas

ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS NR. 1

1. Antžeminis administravimas ir priežiūra:

1.1. atstovavimas vežėjui ir ryšių su vietos valdžia ar kitomis institucijomis palaikymas, apmokėjimas vežėjo vardu ir biuro patalpų suteikimas jo atstovams;

1.2. pakrovimo kontrolė, pranešimai ir telekomunikacijos;

1.3. pakrovimo įrenginių suteikimas, sandėliavimas ir administravimas;

1.4. kitos priežiūros paslaugos prieš skrydį, po jo ar skrydžio metu ir visos kitos administracinės paslaugos, kurių reikalauja vežėjas.

2. Keleivių aptarnavimas – pagalba atvykstantiems, išvykstantiems ar vykstantiems tranzitu keleiviams, įskaitant bilietų ir kelionės dokumentų registravimą, bagažo registravimą ir jo vežimą į rūšiavimo zoną.

3. Krovinių ir pašto tvarkymas:

3.1. kroviniai – atitinkamų dokumentų forminimas, muitinės procedūrų ir visų saugumo procedūrų, dėl kurių šalys yra susitarusios ar aplinkybės reikalauja, atlikimas;

3.2. paštas – atitinkamų dokumentų forminimas ir visų saugumo procedūrų, dėl kurių šalys susitarė ar aplinkybės reikalauja, atlikimas.

4. Orlaivio priežiūra:

4.1. vidinis ir išorinis orlaivio valymas, tualetų ir vandens paslaugos;

4.2. kabinos šildymas ir vėsinimas, sniego ir ledo šalinimas, priemonių nuo apledėjimo taikymas;

4.3. kabinos pertvarkymas joje įrengiant tinkamą įrangą, šios įrangos saugojimas.

5. Techninės paslaugos:

5.1. standartinės paslaugos, atliekamos prieš skrydį;

5.2. papildomos paslaugos, kurių reikalauja vežėjas;

5.3. atsarginių dalių ir tinkamos įrangos tiekimas ir administravimas;

5.4. tinkamos stovėjimo vietos ir (arba) vietos angare prašymas ar rezervavimas.

6. Skrydžių vykdymas ir įgulos administravimas:

6.1. pasiruošimas skrydžiui išvykimo oro uoste arba bet kuriame kitame punkte;

6.2. pagalba skrendant;

6.3. veikla po skrydžio;

6.4. įgulos administravimas.

7. Antžeminis transportavimas:

7.1. įgulos, keleivių, bagažo, krovinių ir pašto vežimo tarp skirtingų terminalų tame pačiame oro uoste organizavimas ir vykdymas, išskyrus vežimą nuo orlaivio iki kiekvieno kito punkto to paties oro uosto ribose;

7.2. specialiojo transporto, kurio prašo vežėjas, suteikimas.

8. Maitinimo paslaugos:

8.1. ryšio su tiekėjais palaikymas ir administracinis valdymas;

8.2. maisto ir gėrimų, taip pat įrangos, reikalingos jiems paruošti, saugojimas;

8.3. įrangos, reikalingos maistui ruošti, valymas;

8.4. įrangos, taip pat baro ir maisto atsargų paruošimas ir pateikimas.

Lietuvos Respublikos
aviacijos įstatymo
2 priedas

ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS NR. 2

1. Bagažo tvarkymas – bagažo tvarkymas rūšiavimo zonoje, bagažo rūšiavimas, parengimas skraidinti, pakrovimas į įrenginius, kuriais bagažas iš orlaivio vežamas į rūšiavimo zoną, ir jo iškrovimas iš tų įrenginių ir atvirkščiai, taip pat bagažo vežimas iš rūšiavimo zonos į atsiėmimo zoną.

2. Krovinių ir pašto tvarkymas – įvežamų, išvežamų arba tranzitinių krovinių ar pašto vežimas tarp terminalo ir orlaivio.

3. Rampos paslaugos:

3.1. atskridusio ir išskrendančio orlaivio lydėjimas ant žemės (su sąlyga, kad šios paslaugos neteikia oro eismo paslaugų teikimo tarnybos);

3.2. pagalba statant orlaivį į aikštelę ir reikiamų įrenginių suteikimas (su sąlyga, kad šių paslaugų neteikia oro eismo paslaugų teikimo tarnybos);

3.3. ryšys tarp orlaivio ir paslaugų teikėjo, esančio ant žemės (su sąlyga, kad šios paslaugos neteikia oro eismo paslaugų teikimo tarnybos);

3.4. orlaivio pakrovimas ir iškrovimas, įskaitant reikiamų priemonių suteikimą ir eksploatavimą, taip pat įgulos ir keleivių vežimas tarp orlaivio ir terminalo, bagažo vežimas tarp orlaivio ir terminalo;

3.5. reikiamų priemonių orlaivio varikliui paleisti suteikimas ir eksploatavimas;

3.6. orlaivio traukimas atskridus ir išskrendant, taip pat reikiamos įrangos suteikimas ir eksploatavimas;

3.7. maisto produktų ir gėrimų vežimas, jų pakrovimas į orlaivį ar iškrovimas iš jo.

4. Aprūpinimas degalais ir tepalais:

4.1. degalų įpylimo ir išpylimo organizavimas ir vykdymas, įskaitant degalų laikymą ir atvežamų degalų kiekybės ir kokybės kontrolę;

4.2. tepalų ir kitų skysčių įpylimas.

Lietuvos Respublikos
aviacijos įstatymo
3 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1993 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93 dėl laiko tarpų paskirstymo Bendrijos oro uostuose bendrųjų taisyklių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 2 tomas, p. 3) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 545/2009 (OL 2009 L 167, p. 24).

2. 1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 2 tomas, p. 496) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 4 tomas, p. 447).

3. 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 10).

4. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004, nustatantis bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamentas) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 23), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009 (OL 2009 L 300, p. 34).

5. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamentas) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 31) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009 (OL 2009 L 300, p. 34).

6. 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 160) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. balandžio 6 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 285/2010 (OL 2010 L 87, p. 19).

7. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 847/2004 dėl derybų dėl valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimų dėl oro susisiekiimo ir jų įgyvendinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 193).

8. 2005 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2111/2005 dėl oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo sudarymo ir oro transporto keleivių informavimo apie skrydį vykdančio oro vežėjo tapatybę bei panaikinant

Direktyvos 2004/36/EB 9 straipsnį (OL 2005 L 344, p. 15) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 (OL 2018 L 212, p. 1).

9. 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL 2006 L 204, p. 1).

10. 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL 2008 L 97, p. 72) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. sausio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 18/2010 (OL 2010 L 7, p. 3).

11. 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisieikimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL 2008 L 293, p. 3) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 (OL 2018 L 212, p. 1).

12. 2009 m. balandžio 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 272/2009, kuriuo papildomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 300/2008 priede nustatyti bendrieji pagrindiniai civilinės aviacijos saugumo standartai (OL 2009 L 91, p. 7), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. kovo 19 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 245/2013 (OL 2013 L 77, p. 5).

13. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB (OL 2010 L 295, p. 35), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 (OL 2018 L 212, p. 1).

14. 2011 m. lapkričio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1178/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su civilinės aviacijos orlaivių įgula susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2011 L 311, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 27 d. Komisijos reglamentu (ES) 2018/1065 (OL 2018 L 192, p. 31).

15. 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL 2012 L 224, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. sausio 5 d. Komisijos reglamentu (ES) 2016/5 (OL 2016 L 3, p. 3).

16. 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL 2012 L 281, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. liepos 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1185 (OL 2016 L 196, p. 3).

17. 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2012 L 296, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 23 d. Komisijos reglamentu (ES) 2018/1042 (OL 2018 L 188, p. 3).

18. 2013 m. gegužės 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 390/2013, kuriuo nustatomas oro navigacijos paslaugų teikimo ir tinklo funkcijų vykdymo veiklos rezultatų planas (OL 2013 L 128, p. 1).

19. 2013 m. gegužės 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 391/2013, kuriuo nustatoma bendroji mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistema (OL 2013 L 128, p. 31).

20. 2014 m. vasario 12 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 139/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su aerodromais susiję reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2014 L 44, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. kovo 14 d. Komisijos reglamentu (ES) 2018/401 (OL 2018 L 72, p. 17).

21. 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL 2014 L 122, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 (OL 2018 L 212, p. 1).

22. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 598/2014, kuriuo pagal darnųjį metodą nustatomos su triukšmu susijusių naudojimo apribojimų taikymo Sąjungos oro uostuose taisyklės ir procedūros ir panaikinama Direktyva 2002/30/EB (OL 2014 L 173, p. 65).

23. 2014 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 452/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimui skrydžiams, vykdomiems trečiųjų šalių vežėjų, susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2014 L 133, p. 12), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. liepos 15 d. Komisijos reglamentu (ES) 2016/1158 (OL 2016 L 192, p. 21).

24. 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL 2014 L 362, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. rugpjūčio 14 d. Komisijos reglamentu (ES) 2018/1142 (OL 2018 L 207, p. 2).

25. 2015 m. vasario 20 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/340, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su skrydžių vadovų licencijomis ir pažymėjimais susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros, iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 805/2011 (OL 2015 L 63, p. 1).

26. 2015 m. lapkričio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1998, kuriuo nustatomos išsamios bendrųjų pagrindinių aviacijos saugumo standartų įgyvendinimo priemonės (OL 2015 L 299, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. sausio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/55 (OL 2018 L 10, p. 5).

27. 2018 m. kovo 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/395, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomos išsamios skrydžių oro balionais vykdymo taisyklės (OL 2018 L 71, p. 10).

28. 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL 2018 L 212, p. 1).“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 2 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija ir Lietuvos kariuomenė iki 2020 m. sausio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Paraiškos išduoti leidimus vykdyti reguliariusius, nereguliuosius skrydžius, karinės aviacijos specialisto licencijas, karinės aviacijos įrenginių pažymėjimus, licenciją vykdyti oro susisiekimą, patvirtinti antžeminių paslaugų teikėją ar savateikį ir įregistruoti orlaivį Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, pateiktos iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos nagrinėti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusią tvarką.

4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje, 10 straipsnio 10 ir 11 dalyse nustatytos procedūros vykdomos vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusiomis nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas